

POKROVITELJ
54. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI
/UNDER PATRONAGE OF:

Zoran Milanović
Predsjednik Republike Hrvatske
/President of the Republic of Croatia

FINANCIJSKU POTPORU OSIGURAVAJU
/FINANCIAL SUPPORT PROVIDED BY:

ZLATNI SPONZORI/GOLDEN SPONSORS:

PARTNERI FESTIVALA / FESTIVAL PARTNERS:

SREBRNI SPONZORI/SILVER SPONSORS:

SICK|MOBILISIS

MagicNET
Vaš domaći telekom

BRONČANI SPONZORI/BRONZE SPONSORS:

OSTALI SPONZORI/OTHER SPONSORS:

BRANDOVI/BRANDS:

USTANOVE, INSTITUCIJE I AGENCIJE PARTNERI FESTIVALA/
INSTITUTIONS, CORPORATIONS AND AGENCIES PARTNERS OF THE FESTIVAL:

ORGANIZATORI I OSNIVAČI 54. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI/
THE ORGANIZERS AND FOUNDERS OF THE 54th VARAŽDIN BAROQUE EVENINGS:

VARAŽDIN

Kontakt informacije/Contact information:
Koncertni ured Varaždin/Concert Agency Varaždin
A.Cesarca 1, 42000 Varaždin, Hrvatska, tel/fax: +385 42 212 907
e-mail: office@vbv.hr
www.vbv.hr

PRODAJA ULAZNICA/TICKET SALES: Koncertni ured Varaždin, A. Cesarca 1, Varaždin, +385 42 311 907, office@vbv.hr

Petak, 20. rujna 2024., Katedrala, 20.00 sati

Svečano otvorenje 54. Varaždinskih baroknih večeri

Hrvatsku himnu *Lijepa naša domovino* izvodi Komorni vokalni ansambl Glazbene škole u
Varaždinu
dirigenta: Dada Ruža

Prigodni govori:

dr.sc. Neven Bosilj, gradonačelnik grada Varaždina
Nj.E. Maria Paula Vieira Ferreira Leal da Silva, veleposlanica Portugala
Zdravko Zima, izaslanik predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića, posebni savjetnik
predsjednika Republike Hrvatske za kulturu
dr.sc. Nina Obuljen Koržinek, ministrica kulture i medija Republike Hrvatske i izaslanica predsjednika
Vlade Republike Hrvatske g. Andreja Plenkovića

Orquestra Barroca Casa da Musica

Zbor Hrvatske radio televizije

Sara Braga Simões, sopran

Laurence Cummings, čembalo i dirigent

Program:

David Perez

Sinfonia u D-duru

Allegro

Arco iris

Bailete

António Leal Moreira

So che il tuo nobil core, arija Febade iz opere *L'Imenèi di Delfo*

António Leal Moreira

Uvertira iz opere *Siface e Sofonisba*

António Leal Moreira

Ferma, aspetta, ove vai.... Infelici affetti miei, recitativ i arija iz opere *Ascanio in Alba*

Luka Sorkočević

Simfonija br. 3 u D-duru

Allegro

Andante

Presto

António Leal Moreira

Misera me... Ah, cangiar non può d'affetto, recitativ i arija iz opere *Gli Eroi Spartani*

Johann Sebastian Bach

Magnificat, BWV 243

Zbor: *Magnificat anima mea*

Arija: *Et Exultavit*

Arija: *Quia respexit*

Zbor: *Omnes generationes*

Arija: *Quia fecit mihi magna*

Duet: *Et Misericordia*

Zbor: *Fecit potentiam*

Arija: *Deposuit*

Arija: *Esurientes*

Tercet: *Suscepit Israel*

Zbor: *Sicut locutus est*

Zbor: *Gloria Patri*

Monika Cerovčec, sopran

Loredana Medan, alt

Franko Klisović, kontratenor

Martina Borse, alt

Mislav Lucić, tenor

Vjekoslav Hudeček, bas

Čembalist, orguljaš i dirigent **Laurence Cummings** jedan je od najsvestranijih glazbenika današnjice posvećenih glazbi 17. i 18. stoljeća. Trenutno je glazbeni ravnatelj ansambla Academy of Ancient Music u Cambridgeu, šef dirigent i glazbeni ravnatelj Orquestra Barroca Casa da Música u Portu te glazbeni ravnatelj Händelovog festivala u Londonu. Niz je godina bio glazbeni ravnatelj Händelovog orkestra u Londonu, Bachovog društva u Tilfordu te povjerenik Händelove kuće-muzeja, a od 2011. do 2021. je bio umjetnički ravnatelj Međunarodnog Händelovog festivala u Göttingenu. Također je jedan od utemeljitelja ansambla London Händel Players. Od 1997. do 2012. je bio pročelnik Odjela za povijesnu izvodilačku praksu na Kraljevskoj akademiji u Londonu, gdje je danas na profesorskoj poziciji William Crotch. Kao čembalist i orguljaš svirao je continuo s mnogim uglednim ansamblima za ranu glazbu kao što su Les Arts Florissants, Sixteen Choir, Gabrieli Consort i Orchestra of the Age of Enlightenment. Kao dirigent gostuje u opernim kućama i na koncertnim podijima diljem Evrope i SAD-a. Njegova diskografska izdanja obuhvaćaju snimke s Emmom Kirkby i Kraljevskom akademijom za glazbu za BIS, Angelikom Kirschlager i Komornim orkestrom iz Basela za Sony BMG, Mauriceom Stegerom i ansamblom English Concert za Harmoniu Mundi te s Ruby Hughes i Orchestra of the Age of Enlightenment za Chandos kao i niz živih opernih i koncertnih izvedbi snimljenih na Međunarodnom Händelovom festivalu u Göttingenu što ih je objavila izdavačka kuća Accent. Također je objavio i brojne solističke recitale na čemalu kao i snimke komorne glazbe za Naxos.

Raspon opernih uloga i koncertnog repertoara portugalske sopranistice **Sare Braga Simões** iznimno je širok obuhvaćajući djela od ranog 18. do 21. stoljeća. Do sada je pjevala glavne ženske uloge u čak sedam svjetskih praizvedbi suvremenih opera kao i u praizvedbama djela poznatih suvremenih skladatelja kao što su João Pedro Oliveira, Nuno Côrte-Real, Luís Tinoco i Aubert Lemeland. Redovito nastupa u svim glavnim opernim kućama, koncertnim dvoranama i festivalima u Portugalu te u Španjolskoj, Velikoj Britaniji, Francuskoj, Andori, Sloveniji i Mozambiku. Pjevala je pod ravnanjem dirigenata kao što su Lawrence Renes, Martin André, Stefan Asbury, Peter Rundell, Johannes Willig, Laurence Cummings, Marcos Magalhães, Marc Tardue, Pierre-Andre Valade, João Paulo Santos. S pijanistom Luisom Pipaom snimila je sva djela za glas i klavir suvremenog portugalskog skladatelja Eurica Thomaza de Lime.

PROGRAM VANJSKOG OTVORENJA

54. VARAŽDINSKIH BAROKNIH VEČERI

Stari grad Varaždin, 21.45 sati

Ana Lains Trio, Portugal - predstavljanje zemlje partnera/fado

Stari grad Varaždin, 22.00 sata

Glazbeni vatromet za početak 54. Varaždinskih baroknih večeri

U 18. stoljeću, za vrijeme vladavine kralja Joãoa V. (1707.–1750.), Portugalsko kraljevstvo doživljava svoje zlatno doba. U portugalskim kolonijama u Brazilu nedavno je otkriveno zlato, a novostečeno bogatstvo odražava se i na kulturni život kraljevstva. Kralj ulaže mnogo novca u izgradnju raskošnih građevina, proširuje svoju zbirku umjetnina i književnih djela, povećava kraljevsku kapelu u kojoj zapošljava vrhunske glazbenike, a osniva i školu za obuku glazbenika Seminário da Patriarcal. Što se tiče glazbenog ukusa, na dvoru veliku popularnost uživa talijanski glazbeni stil. Mnogi talijanski glazbenici djeluju u kraljevskoj kapeli, a najpoznatiji od njih svakako je Domenico Scarlatti koji na kraljev poziv dolazi u Portugal gdje djeluje kao *mestre da capela real* i učitelj glazbe. U ovom se razdoblju u Lisabonu otvaraju i kazališta u kojima se izvode djela talijanske *opere serije*. 1735. godine otvoreno je kazalište Academia da Trindade, a 1738. Teatro da Rua dos Condes.

Nakon smrti kralja Joãoa V. na prijestolju ga nasljeđuje njegov sin, kralj José I. (1750.-1777.). Novi kralj već 1752. godine daje izgraditi još tri operna kazališta i u njima zapošljava neke od najboljih talijanskih pjevača koji su mu bili dostupni. José I. u Portugal dovodi i skladatelja **Davida Pereza** (1711.-1778.) koji postaje *mestre da capela real* i dvorski učitelj glazbe. Iako je današnjoj publici slabo poznat, Perez je za života bio jedan od najcjenjenijih talijanskih skladatelja koji su djelovali u Portugalu. Rođen je u Napulju, a već je i prije dolaska na portugalski dvor imao uspješnu karijeru opernog skladatelja te su mu djela izvođena u mnogim talijanskim gradovima. Perezova sinfonia *Tempestad del Mar* skladana je oko 1750. godine, a sačuvana je u prijepisu pronađenom u arhivu katedrale u Durangu u Meksiku.

Godine 1755. Lisabon je zadesio snažan potres u kojemu stradava kraljevska palača, pa se dvorski život seli u Ajudu, predgrađe Lisabona. Stradavaju i operna kazališta te će nakon potresa proći čak sedam godina bez ijedne operne produkcije. S vremenom se, iako u manjem opsegu, ponovno počinju izvoditi operna djela u palači u Ajudi i u kraljevskom ljetnikovcu, palači Queluz. U tom periodu obnove glazbenog života često se izvode djela vrste *serenata per musica* (ponekad naslovljene i *dramma per musica*). Riječ je o kraćim glazbeno-scenskim djelima herojskog i povijesnog sadržaja, čime nalikuju *operi seriji*, no tri čina opere u ovim su djelima svedena na samo jedan. Time su njihove izvedbe bile znatno jeftinije i stoga prikladnije tadašnjim uvjetima. Takva djela skladao je **Antônio Leal Moreira** (1758.-1819.), portugalski skladatelj koji je obrazovanje stekao u školi Seminário da Patriarcal, a od 1775. ondje je djelovao kao učitelj, orguljaš i *mestre de capela*. Kasnije je bio glazbeni ravnatelj u kazalištu Teatro da Rua dos Condes, kao i prvi glazbeni ravnatelj novootvorenog kazališta Teatro de São Carlos, a potkraj života u većoj mjeri se posvetio skladanju sakralne glazbe.

*

U Hrvatskoj je suvremenik svih ovih zbivanja bio **Luka Sorkočević** (1734.-1789.), skladatelj, državni službenik i diplomat Dubrovačke republike. Glazbenu naobrazbu Sorkočević je stekao privatno u Dubrovniku i Rimu, a većinu djela skladao je u mladosti, u razdoblju od 1750-ih do 1770-ih godina. Nakon toga posvetio se organizaciji glazbenog i kazališnog života u Dubrovniku. Najpoznatiji dio njegova opusa čini 7 simfonija u kojima se Sorkočević pokazuje kao jedan od predstavnika instrumentalne glazbe pretklasičke.

*

Prema Evanđelju po Luki, Blažena Djevica Marija pri susretu s rođakinjom Elizabetom izgovara hvalospjev u kojemu izražava svoju radost i zahvalnost što će postati Isusovom majkom. Ovaj himan, po početnoj riječi poznat kao Magnificat, uglazbili su brojni skladatelji, među kojima i **Johann Sebastian Bach** (1685.-1750.). Bach je skladao Magnificat nakon dolaska u Leipzig na mjesto kantora u crkvi sv. Tome, a praznična je održana na Božić 1723. godine. Prvobitna verzija djela bila je u Es-duru, a između stavaka samoga himna Bach je uvrstio i nekoliko božićnih napjeva. Desetak godina kasnije revidirao je skladbu, izbacio božićne napjeve kako bi djelo bilo prikladno za izvođenje tijekom cijele godine te promijenio tonalitet u D-dur. Bachov *Magnificat* skladan je za peteroglasni zbor, pet vokalnih solista i orkestar, a tijekom skladbe glasovi i instrumenti pojavljuju se u raznolikim kombinacijama s ciljem što izražajnijeg uglazbljenja teksta.

Primjerice, u četvrtom stavku zvuk čitavog orkestra čuje se uz riječi *omnes generationes*. Arija *Deposuit* započinje silaznom fis-mol ljestvicom dočaravajući tekst *deposuit potentes de sede* (silne zbaci s prijestolja), a melodija mijenja smjer kretanja uz tekst *et exaltavit humiles* (a uzvisi neznatne). Na kraju arije *Esurientes* riječi *et divites dimisit inanes* (a bogate otpusti prazne) simbolizirane su izostavljanjem posljednjeg tona u melodiji flaute, a na kraju djela, uz riječi *sicut erat in principio* (kako bijaše na početku) pojavljuje se glazba s početka.

Jelena Sviben

Orquestra Barroca Casa da Música osnovan je 2006. godine u Portu s ciljem izvođenja glazbe 17. i 18. stoljeća oslanjajući se na povijesno informiranu izvodilačku praksu. Osim šefa dirigenta Laurencea Cummingsa, OBCM su ravnali ugledni gosti dirigenti među kojima Rinaldo Alessandrini, Alfredo Bernardini, Amandine Beyer, Fabio Biondi, Harry Christophers, Antonio Florio, Paul Hillier, Paul McCreech, Riccardo Minasi, Hervé Niquet, Andrew Parrott, Rachel Podger, Christophe Rousset, Dmitri Sinkovsky, Andreas Staier i Masaaki Suzuki. OBCM je također nastupio s vokalnim ansamblima kao što su The Sixteen, Coro Casa da Música i Coro Infantil Casa da Música te uglednim solistima poput Roberte Invernizzi, Franca Fagiolija, Petera Kooija, Dmitrija Sinkovskog, Aline Ibragimove, Rachel Podger, Marie Lys, Iestyna Daviesa, Rowana Piercea, Andreasa Scholla, Pietera Wispelweya, Ilye Gringoltsa, Fernanda Guimarãesa, Annae Dennis i Nurie Rial. OBCM je imao turneje te je nastupio na festivalima u Portugalu, Španjolskoj, Engleskoj, Njemačkoj i Austriji. Posvećen je velikim projektima kao što su, između ostalih, izvedbe *Mise u h-molu*, svih *Brandenburških koncerata* te *Uskršnjeg oratorija* J. S. Bacha, zatim uglazbljenja *Stabat Mater* različitih skladatelja (Pergolesija, Vivaldija, Charpentiera i Scarlattija), Monteverdijevih *Vespera*, Haydnovih *Sedam posljednjih riječi Krista na križu*, Händlovog *Mesije*, Charpentierovog *Te Deuma* i Vivaldijeve *Glorije*. OBCM je također sudjelovao u portugalskoj praiizvedbi Händlove opere *Ottone* i prvoj suvremenoj izvedbi opere *L'Ippolito* Francisca Antonia de Almeide. U izdanju diskografske kuće Harmonia Mundi je ansambl 2018. objavio nosač zvuka *A Portuguesa: Iberian Concertos & Sonatas*. Orkestar je također objavio nekoliko nosača zvuka s živim izvedbama pod ravnanjem nekih od najprestižnijih međunarodnih dirigentata.

Zbor Hrvatske radiotelevizije osnovan je 1941. godine za potrebe tadašnjega radijskog programa. Djelujući najprije kao komorni ansambl, s vremenom je prerastao u prvi veliki profesionalni zbor u Hrvatskoj. Od samih početaka, Zbor HRT-a, koji taj naziv nosi od 1991. godine, nastupao je i samostalno i uz Simfonijski orkestar HRT-a. Izvodeći širok repertoar, od renesansne do suvremene glazbe, a cappella i uz instrumentalnu pratnju, iskazuje iznimnu svestranost, koja mu je donijela gostovanja diljem Europe te suradnje s mnogim istaknutim dirigentima i skladateljima među kojima su Lovro pl. Matačić, Milan Horvat, Pavle Dešpalj, Nikša Bareza, Vladimir Kranjčević, Claudio Abbado, Lorin Maazel, Igor Markevič, Valerij Poljanski, Niels Schweckendiek, Martina Batič, te s mnogim solistima svjetskoga glasa. U prvim godinama djelovanja, repertoar Zbora oblikovali su dirigenti Mladen Pozajić, Slavko Zlatić, Dragan Gürtl i Boris Papandopulo, a potom su taj put nastavili šefovi dirigenti Sergije Rainis, Vladimir Kranjčević i Igor Kuljerić čije su stvaralaštvo i dugogodišnje vodstvo ostavili snažan trag i čije su skladbe danas trajni dio repertoara Zbora te Tonči Bilić na čiji je poticaj, 1998. godine, pokrenut samostalni pretplatnički ciklus *Sfumato* u sklopu kojeg su praiizvedene mnoge skladbe hrvatskih autora i antologijski zborni opusi iz svjetske baštine. Na inicijativu maestra Bilića, Zbor HRT-a primljen je 2016. u udruženje najuglednijih europskih komornih zborova Tenso. Zbor je objavio velik broj hvaljenih i nagrađivanih diskografskih izdanja, mnoga s djelima hrvatskih skladatelja. Od sezone 2017/2018. šef dirigent Zbora je maestro Tomislav Fačini.

